

Avdelning VA
Ledningsnät utredning
Karin Carlsson

Styrelsen för Stockholm Vatten AB

Samråd om vattentjänstplan Huddinge

FÖRSLAG TILL BESLUT

Styrelsen föreslås besluta

att godkänna yttrandet

Christian Rockberger
Verkställande direktör

Johanna Ansker
Tf avdelningschef VA
Avdelning VA

Ärendet

Stockholm Vatten AB (SVOA) har fått möjlighet att lämna synpunkter på Huddinge kommuns förslag till vattentjänstplan. Planen har tagits fram i enlighet med lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) och syftar till att säkerställa kommunens långsiktiga behov och utbyggnad av allmänna vattentjänster, inklusive åtgärder för att hantera ökad belastning vid skyfall. SVOA fokuserar i yttrandet på de punkter som är centrala för hur vattentjänstplanen påverkar både VA-huvudmannen och fastighetsägarna organisatoriskt, praktiskt och ekonomiskt.

SLUT

Bilaga: Yttrande samrådshandling Vattentjänstplan Huddinge kommun, Dnr KS-2023/208

Karin Carlsson, Eva Vall
Område VA-Leverans

YTTRANDE

Till: Huddinge kommun
Strategiska enheten
141 85 Huddinge
mex@huddinge.se

YTTRANDE SAMRÅDSHANDLING VATTENTJÄNSTPLAN HUDDINGE KOMMUN, DNR KS-2023/208

Stockholm Vatten AB (SVOA) har fått möjlighet att lämna synpunkter på Huddinge kommuns förslag till vattentjänstplan. Planen har tagits fram i enlighet med lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) och syftar till att säkerställa kommunens långsiktiga behov och utbyggnad av allmänna vattentjänster, inklusive åtgärder för att hantera ökad belastning vid skyfall. Arbetet har skett i samverkan mellan kommunstyrelsens förvaltning, miljö- och bygglovsförvaltningen samt VA-huvudmannen Stockholm Vatten AB.

Sammanfattande bedömning

SVOA anser att Huddinge kommuns vattentjänstplan utgör en god grund för fortsatt utveckling av hållbara vattentjänster, men att vissa organisatoriska aspekter mellan Huddinge kommun och SVOA behöver vidareutvecklas för att ytterligare stärka planens genomförande. SVOA vill särskilt lyfta följande punkter som centrala för hur vattentjänstplanen påverkar både VA-huvudmannen organisatoriskt och fastighetsägarna praktiskt och ekonomiskt.

STYRKOR I VATTENTJÄNSTPLANEN

1. Tydlig koppling till lagstiftning och nationella direktiv

Planen redovisar på ett pedagogiskt och strukturerat sätt hur vattentjänstplanen förhåller sig till svensk lagstiftning (exempelvis LAV och miljöbalken) samt relevanta EU-direktiv. Detta ger en tydlig juridisk ram och klargör ansvarsfördelningen.

2. Strukturerade miljöbedömning

Planen beskriver utförligt hur miljöbedömning och miljökvalitetsnormer integreras i VA-planeringen, samt vikten av åtgärder för att nå dessa normer för både miljö och folkhälsa.

3. Långsiktig planeringshorisont och prioriteringsordning av utbyggnadsområden

Planen har en tydlig planeringshorisont på 12 år och redogör för prioritering av utbyggnadsområden, vilket underlättar resursplanering och minskar osäkerhet för både VA-huvudman och fastighetsägare. Koppling till översiktsplan och planeringsstrategi är beskriven i planen.

SYNPUNKTER AVSEENDE ORGANISATORISK PÅVERKAN FÖR VA-HUVUDMANNEN

1. **Behov av stärkt samordning och styrning**

Stockholm Vatten AB ansvarar operativt för drift, underhåll och leverans av allmänna vattentjänster. För att möta framtida krav behöver samverkan med kommunen förstärkas genom en gemensam funktion – exempelvis samordnings- eller styrgrupp – vars roll, mandat och ordförandeskap fastställs av parterna.

2. **Långsiktig planering och kapacitetsbedömning**

VA-huvudmannen behöver delta aktivt i långsiktig planering för att säkerställa kapacitet och robusthet i befintligt ledningsnät samt uttrycka behov av yta för att hantera tillkommande behov av anläggningar ovan mark. Hänsyn behöver även tas till skyfall och klimatförändringar.

3. **Samarbete och samordning**

Kommunen har det övergripande ansvaret för VA-verksamheten och utser VA-huvudman, men ansvaret för VA-planering och förebyggande åtgärder med avseende på exempelvis skyfall är fördelat över flera kommunala förvaltningar. Arbetet med utbyggnad enligt vattentjänstplanen behöver ske i nära dialog mellan VA-huvudmannen, miljö- och bygglovsförvaltningen samt andra kommunala förvaltningar. Det gäller även utveckling och anpassning av den befintliga anläggningen för att möta förändringar inom redan detaljplanlagda områden. Det kräver en tydligare struktur för samarbetet mellan VA-huvudmannen och berörda förvaltningar på kommunen.

SYNPUNKTER AVSEENDE PÅVERKAN EKONOMISKA KONSEKVENSER

Nya krav på åtgärder för att hantera skyfall, klimatanpassning och uppfyllande av miljökvalitetsnormer kan medföra ökade investeringsbehov för VA-verksamheten. Dessa kostnadsökningar kan i förlängningen påverka VA-taxan för samtliga brukare.

Vidare innebär utbyggnad av VA-anläggningar i omvandlingsområden ofta särskilda utmaningar och högre kostnader jämfört med traditionell utbyggnad i nyexploateringsområden. Detta kan leda till att nuvarande anläggningsavgifter kan behöva ses över för att säkerställa att VA-huvudmannen uppnår en god täckningsgrad och för en rättvis och skälig fördelning av kostnaderna enligt vattentjänstlagen.

SYNPUNKTER AVSEENDE PÅVERKAN FÖR FASTIGHETSÄGARE

1. Avgiftsskyldighet och anslutningspunkt

Fastighetsägare inom verksamhetsområdet är skyldiga att betala avgift för de vattentjänster som anvisats via förbindelsepunkt, enligt gällande VA-taxa. Anläggningsavgiften för VA tas ut enligt gällande VA-taxa, det innebär att avgiften därför kan komma att variera inom samma omvandlingsområde mellan olika utbyggnadsetapper beroende av vid tiden gällande VA-taxa. Beroende av hur VA-taxan sätts kan avgiften variera både uppåt och nedåt.

2. Påverkan vid utbyggnad eller förändring av verksamhetsområde

En utvidgning av verksamhetsområde för vatten och avlopp (VA) innebär en påverkan på fastighetsägare inom det nya området då VA-huvudmannen upprättar en förbindelsepunkt till fastigheten. Från och med att förbindelsepunkten är tillgänglig blir fastighetsägaren skyldig att betala VA-avgifter, i första hand anläggningsavgift, enligt gällande taxa. Utvidgningen innebär däremot inte att fastighetsägaren har en omedelbar skyldighet att ansluta sin fastighet till det allmänna VA-nätet. Fastighetsägare som har en fungerande och godkänd enskild anläggning kan i vissa fall vara berättigade till ersättning för onyttigbliven anläggning om anslutning sker.

3. Information och delaktighet

Vattentjänstplanen ska samrådas med berörda fastighetsägare, det gäller både de fastigheter som kommer att få tillgång till allmän VA så väl som de fastigheter där utbyggnad inte planeras, vilket ger dem möjlighet att lämna synpunkter och påverka planeringen. Detta ökar transparensen och kan bidra till bättre acceptans för framtida förändringar.

4. Eget ansvar utanför verksamhetsområde.

Fastighetsägare utanför verksamhetsområdet ansvarar själva för vattenförsörjning och avlopp. Kommunen utövar tillsyn för att säkerställa att dessa lösningar inte påverkar miljö eller hälsa negativt.

SPECIFIKA SYNPUNKTER

På sidan 13 under rubriken Översvämningsdirektivets koppling till kommunens ansvar för skyfallsplanering

Ansaret för att planera för och hantera en skyfallssituation vilar i hög utsträckning på kommunen. Kommunen är ansvarig för den fysiska planeringen samt är fastighetsägare och huvudman för allmän platsmark. Kommunen har även ansvar för kommunal räddningstjänst och ett generellt ansvar för krisberedskap för sin verksamhet. En viktig del av beredskapsplanering är att säkra samhällskritisk infrastruktur, där den allmänna VA-anläggningen ingår.

Förslag ändra från *samhällskritisk* till *samhällsviktig* alternativt *verksamhet som är kritisk för samhällets funktion*

På sidan 18 under rubriken Övergripande

För fastigheter inom verksamhetsområde gäller de avtalsförhållanden som styrs av LAV och de kommunala föreskrifterna ABVA.

Förslag att ändra från *avtalsförhållanden* till *rättigheter och skyldigheter*. LAV har en offentlighetslig karaktär och bestämmelserna i lagen och ABVA kan inte avtals bort, användandet av begreppet avtalsförhållanden kan uppfattas som missvisande.

I första stycket under samma rubrik bör även anges att kommunfullmäktige beslutar om ABVA. I sista stycket under samma rubrik bör tydliggöras att länsstyrelsen utövar tillsynen över att kommunen fullgör skyldigheten enligt 6 § att tillgodose behovet av vattentjänster.

På sidan 18 under rubriken *Befintlig allmän VA-anläggning*

Avloppsledningens dimensionering ska enligt domstolspraxis klara att avleda flöden vid regnhändelser med 10 års återkomsttid utan dämning till markytan. Vid utbyggnad av nya dagvattensystem utgår Stockholm Vatten AB från ny branschpraxis, vilket innebär dimensionering baserat på regn med en statistisk återkomsttid på ca 10-30 år

Avloppsledningens dimensionering ska enligt domstolspraxis klara att avleda flöden vid regnhändelser med 10 års återkomsttid, *för dagvattensystem* utan dämning till markytan. Förslagsvis kompletteras med att *för kombinerade system* gäller att de sämst belägna fastigheterna statistiskt sett inte riskerar att drabbas av översvämning oftare än vart 10:e år.

Vi förslår även att meningen nedan stryks mot bakgrund av de åtgärder som föreslås i Klimatanpassningsutredningens SOU 2025:51 betänkande.

Vid utbyggnad av nya dagvattensystem utgår Stockholm Vatten AB från ny branschpraxis, vilket innebär dimensionering baserat på regn med en statistisk återkomsttid på ca 10-30 år

På sidan 19 anges rubriken Vattentjänster

Dricksvattenproduktionen till Huddinges VA-abonnenter sker i Norsborgs vattenverk, med Mälaren som råvattentäkt.

Förslag ändra rubriken till Dricksvattentjänster- då begreppet Vattentjänster är ett samlingsnamn och omfattar alla tre vattentjänsterna Dricksvatten, Spillvatten och Dagvatten.

På sidan 25 under rubriken Bedömning av påverkan på VA-anläggningen vid skyfall bör även risken för överbelastning av dagvattennätet belysas.

I bilaga 2 till planen används begreppet anslutningsavgift, detta bör ändras till anläggningsavgift som är det begrepp som används i LAV.

Johanna Ansker, tf Avdelningschef VA/ Christian Rockberger Verkställande direktör